Annotatie Commissie AZ 28 mei 2020 bij agendapunt Aanpak Binnenstad en Scenario's Raamprostitutie
Van: [redacted] (programmamanager Aanpak Binnenstad; 06[redacted]) en [redacted] (OOV Prostitutiebeleid; 06-[redacted])

Leeswijzer:
Deel 1: raadsbrief Aanpak Binnenstad.
Deel 2: scenario's raamprostitutie.
Deel 3: stand van zaken in seksbranche tijdens de coronacrisis

---

Deel 1: raadsbrief Aanpak Binnenstad

Achtergrond
De aanpak binnenstad is voor het eerst aangekondigd in de brief d.d.11 december 2018. Daarin worden 23 maatregelen genoemd die op de korte termijn overlast door de grote drukte moeten beperken. Tevens wordt daarin een visie op de toekomst van de binnenstad aangekondigd.
In de raadsbrief van 26 februari 2019 wordt bekend gemaakt dat [redacted] de opdracht heeft gekregen de visie te maken.
Op 10 oktober 2019 wordt de toekomstvisie op de binnenstad van 2040 door [redacted] gepresenteerd.
Begin maart 2020, tegelijk met het begin van de coronacrisis lag een raadsbrief over de aanpak binnenstad klaar om aan het college voor te leggen. De crisis heeft voor vertraging gezorgd.
Op 26 mei 2020 is de brief aanpak binnenstad aan de gemeenteraad gestuurd. Deze zal op donderdag 28 mei in de cie AZ worden besproken, samen met voortgang van de scenario's raamprostitutie.

Uitgangspunten
Als basis voor de toekomst van de binnenstad hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Leefbaarheid en openbare orde: de binnenstad is de plek waar de Amsterdammer naar toe gaat voor vernieuwende activiteiten. De bewoners voelen zich er thuis. De binnenstad is schoon en overlast en criminaliteit zijn tot een acceptabel niveau teruggedrongen.
- Economie en voorzieningen: er is meer economische diversiteit en ondermijning is verdwenen. Maatschappelijke en commerciële voorzieningen zijn met name gericht op bewoners en op mensen die werken in de stad. Het toeristisch aanbod domineert nergens het straatbeeld, maar er is voldoende aanbod voor bezoekers. Ondernemers en bewoners voelen zich verantwoordelijk voor hun omgeving.
- Cultuur en schoonheid: de binnenstad is letterlijk en figuurlijk het centrum van de hoofdstad. De cultuurhistorische waarde van de binnenstad wordt gewaardeerd en uitgedragen en vormt het fundament van een moderne stad.
- Wonen: in de hele binnenstad wonen verschillende groepen mensen.

Beeld van de toekomstige binnenstad
De binnenstad van de toekomst is niet de binnenstad van het verleden. We worden niet gedreven door nostalgie. Wel door verlangen.

Beelden van de binnenstad:

- Voor alle Amsterdammers. Een binnenstad die verbindt, doordat diverse groepen Amsterdammers elkaar daar ontmoeten.

- vernieuwende programmering van theaters, poppodia en musea
- winkels en horeca die nieuwe groepen verleiden om naar de binnenstad te komen.
- goede balans tussen wonen, werken en recreëren
- de openbare ruimte uitnodigt om er te verblijven
- de cultuurhistorische waarde samengaat met moderne kwaliteit.
- naast grootstedelijke functies met een regionale en landelijke betekenis, zoals musea, poppodia, theaters, wetenschap en toonaangevende horeca, ook ruimte voor werken en voor wonen voor alle inkomensgroepen en elk type huishouden
- gemengde binnenstad met bewoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en instellingen die zich verbonden voelen met hun omgeving en eigenaarschap ervaren.
- een levendige binnenstad.

Voorbeelden binnenstad:

- Leidsebuurt: het culturele hart van Amsterdam met de poppodia Melkweg en Paradiso, de theaters ITA, DeLaMar en Bellevue, het debatcentrum De Balie, filmtheaters Cinecenter, De Uitkijk en Pathé, topmusea om de hoek en veel cafés, terrassen en restaurants.
- Rembrandtplein/Reguliersdwarsstraat niet dé plek voor vernieuwende clubs?
- oostelijke binnenstad: Joods Cultureel Kwartier. Het nieuwe Holocaust Museum, het Joods Historisch Museum, de Portugese Synagoge, het Namenmonument, de Groene Plantage.
- Winkelstraten gaan zich weer meer onderscheiden door goede afspraken tussen vastgoedeigenaren en ondernemers.

<u>De prioriteiten</u>

Er moet veel gebeuren om onze ambitie voor de binnenstad te laten slagen. Door de coronacrisis kan een aantal acties versneld opgepakt worden. Hiermee gaan we als eerste aan de slag.

- Winkel- en horecadiversiteit
    - planologisch-juridische mogelijkheden
    - toepassen van een vergunningstelsel voor winkels op basis van de APV
    - opstellen van brancheringsplannen
    - het inzetten van vastgoed als sturingsinstrument
    - via een wettelijk kader leegstand tegengaan.
- Vastgoed
    - op bestuurlijk en ambtelijk niveau gesprekken met vastgoedeigenaren en zoeken naar gemeenschappelijke belangen.
    - onderzoeken de mogelijkheid om samen met partners, zoals bestaande gemeentelijke deelnemingen, vastgoed te verwerven om zo meer direct op het aanbod te kunnen sturen
    - onderzoeken we welk ander wettelijk kader kan worden ingezet om tot een goede invulling van winkels, horeca en andere bedrijfsruimten te komen.
- Economie
    - Onderzoek met biz'en hoe de op bezoekers gerichte economie kan worden omgezet naar een meer op Amsterdammers gericht aanbod
    - ontwikkelen met de biz'en gebiedsprofielen voor de binnenstad en bekijken welke branchering daarbij past
    - samen met amsterdam&partners biz'en ondersteunen bij de branding van hun gebied.

- Prostitutie
    - Voortzetten debat over de scenario's voor de raamprostitutie; verkenning van nieuwe werkplekken voor sekswerk buiten de Wallen/Singelgebied is in volle gang: een Prostitutiehotel en een Erotisch Centrum; onderzoek naar haalbaarheid en een geschikte locatie. **Zie annotatie deel 2**
- Coffeeshops
    - verkenning naar manieren waarop de cannabismarkt meer kan worden gereguleerd
    - prikkel die cannabis voor toeristen vormt verminderen
    - reguleren van de markt om de transparantie met betrekking tot de cannabismarkt in zijn totaliteit te bevorderen.
    - het gevaar van criminele inmenging in de coffeeshopbranche verminderen.
- Initiatieven
    - verwelkomen en ondersteunen alle initiatieven om de binnenstad meer aantrekkelijk te maken voor de Amsterdammers
    - expliciet ondernemers die de binnenstad de afgelopen jaren links hebben laten liggen uitnodigen in de binnenstad te investeren.
- Horecabeleid
    - nieuw beleid voor terrassen en horeca
    - gerichter sturen per straat.
    - Amsterdam voor bezoekers aantrekkelijk te houden en de leefbaarheid voor bewoners te verbeteren.

<u>Vervolgproces: wat zijn de volgende stappen?</u>
Op basis van de brief Aanpak Binnenstad maken we een gedetailleerd plan van aanpak met acties en de wijze waarop we de Aanpak organiseren. Deze zal aan het college ter vaststelling worden voorgelegd. Vervolgens zal ieder onderwerp separaat worden uitgewerkt binnen de lijnorganisaties van directies en stadsdeel Centrum en via de vakwethouders aan het Bestuurlijk Team Aanpak Binnenstad worden voorgelegd. Per onderdeel worden tevens voorstellen gedaan voor begroting of voorjaarsnota.

Vastgoedgesprekken: gesprekken met de vastgoedsector worden voorbereid. Gestreefd wordt naar een eerste ambtswoninggesprek in juni.
Een coalitie van het bedrijfsleven onder aanvoering van [redacted] wordt nu voorbereid.
Onderzoek naar mogelijkheden inzet bestemmingsplan om te sturen op meer winkel- en horeca diversiteit is gestart.
Gesprekken culturele sector gaan worden voorbereid.
We werken aan het stimuleren van samenwerkingsverbanden om brede coalities te kunnen maken.
Alle informatie over de Aanpak Binnenstad staat op een speciale pagina op Amsterdam.nl.
We werken aan online participatiemogelijkheden. Vooralsnog kan iedereen een idee of mening achterlaten op toekomstbinnenstad@amsterdam.nl.

Q&A, mogelijke vragen van de raad over Aanpak Binnenstad

Toerisme en invloed corona:

1.Wat doet de gemeente om te voorkomen dat het toerisme weer op het niveau van voor corona komt?

Het college is bezig met het vormgeven van maatregelen die eraan moeten bijdragen dat het toerisme niet de binnenstad domineert zoals dat het deed voor de coronacrisis. Om dit te realiseren willen we sturen op het aanbod en imago van de stad, denk aan de raamprostitutie, coffeeshops en het bevorderen van winkeldiversiteit, maar ook aan het aanbod van hotelbedden en verbod op vakantieverhuur. Indien nodig zullen we lobbyen in Den Haag voor meer juridische ruimte. Bijvoorbeeld voor het beperken van alcoholverkoop. Natuurlijk zijn toeristen nog altijd welkom in de binnenstad, maar we zijn het aan onszelf en de bewoners verplicht om te zorgen de balans tussen bewoners en bezoekers meer in evenwicht is dan voorheen.

2.Wat vinden jullie ervan dat al die toeristen nu weg blijven? Is dat de stad van de toekomst?

Er zijn geen winnaars. Het toerisme wordt hard geraakt en dat zijn vaak genoeg gewoon Amsterdamse ondernemers die nu grote zorgen hebben en mensen moeten ontslaan. We moeten ons wel voorbereiden op een andere tijd, met de komende jaren minder bezoekers. En we willen er voor waken dat kleine ondernemers door deze situatie de stad uit geduwd worden door de sterke ketens. Op termijn zal het toerisme zich mogelijk herstellen, maar we willen voorkomen dat er dan weer zo'n monocultuur ontstaat.

3.Wat is het effect van de coronacrisis op de binnenstad?

De crisis heeft grote impact op winkels, cafés en restaurants, theaters en andere culturele instellingen. We moeten alles doen wat we kunnen om die zoveel mogelijk overeind te houden. Maar we hebben ook zorgen over dat "leuke", op bewoners gerichte plekken het niet redden.
De crisis benadrukt dat de Wallen geen woonbuurt meer is (ook al wonen er wel mensen) en dat ook in andere buurten in veel woningen niet gewoond wordt. Dit maakt extra duidelijk dat we daar iets aan moeten doen. We werkten al aan herstellen van het evenwicht tussen bezoekers en bewoners en dat zullen we dus blijven doen.

4.Zou u dit kunnen omschrijven als *restart*?

Mensen die vastgoed hebben, hebben dat nog steeds, en de regels zijn hetzelfde. We kunnen niet zomaar de stad veranderen. De huidige situatie geeft wel ruimte om na te denken over hoe de stad eruit moet zien. Juist in deze tijd is het belangrijk elkaar op te zoeken en samen te werken aan de binnenstad die we willen. Dit doen we met onder andere bewoners, ondernemers, vastgoedeigenaren, de culturele sector, onderwijs en wetenschap. Alleen samen kunnen we voor verandering zorgen.

5.Biedt deze situatie kansen om de gewenste binnenstad sneller te realiseren?

De situatie is zo ernstig dat we niet over kansen praten. Waarschijnlijk betekent het wel dat winkels die puur gericht waren op bezoekers het niet overleven. Tegelijkertijd maken we ons zorgen over de horeca. Ook maken we ons zorgen over de sekswerkers die nu niet kunnen werken. Bovendien hebben we nog steeds met dezelfde regels te maken - het is niet zo dat we de binnenstad opnieuw kunnen indelen. We gaan ervan uit dat vroeg of laat weer bezoekers zullen komen en we hebben geen mogelijkheid om bezoekers te weren. Maar we willen wel proberen te sturen op aanbod, en we merken dat dat een breed gedragen wens is. Dat is ook de inzet van de Aanpak Binnenstad.

6.Waarom zorgt de gemeente niet dat er minder budgetvluchten op Schiphol landen?
In het coalitieakkoord heeft het college afgesproken dat het niet wil dat Schiphol verder groeit. Omdat de gemeente echter slechts 20% van de aandelen bezit zijn wij hierin niet bepalend; dat is het kabinet.

7.Hoe gaat het met Amsterdam?
We delen het vreemde gevoel dat er iets niet klopt, maar het pakt voor iedereen anders uit. De oude binnenstad zelf is stiller dan ooit. Voor de één is dat saai, voor de ander betekent het eindelijk rust. We maken ons zorgen over de economische en sociale gevolgen. We kunnen het nog niet overzien, maar met 12% economische krimp voor Europa (Lagarde) gaat Amsterdam het zeker zwaar krijgen.
Tegelijk zien we nu veel initiatieven van onderaf: van ondernemers met creatieve terrasplannen tot bewoners die meer ontmoetingsruimte op straat willen. Op deze manier wordt de stad van onderop opgebouwd. Het is daarom goed om bewoners en ondernemers meer eigen verantwoordelijkheid te geven. Repressief overheidsoptreden met verbodsborden en boetes, zoals we die op het hoogtepunt van de coronacrisis hebben moeten toepassen, zijn natuurlijk geen oplossing voor de lange termijn.

<u>Winkelaanbod</u>
8.Welk juridisch-planologisch instrumentarium denkt u in te kunnen zetten? Wat is er veranderd? Er was toch na het bestemmingsplan winkeldiversiteit niets meer mogelijk?
Het instrumentarium zelf is het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan Winkeldiversiteit Centrum zorgt ervoor dat de diversiteit niet verder afneemt. De nieuwe situatie die corona teweegbrengt kan mogelijkheden bieden om het bestemmingplan in te zetten, om een verdere verbetering in de diversiteit van het winkelaanbod te bereiken. Dat onderzoeken we.
In de vigerende bestemmingsplannen zijn tal van branches 'bevroren'. Minisupermarkten, headshops, souvenirwinkels, toeristenwinkels en eetwinkels zijn hiervan de meest aansprekende voorbeelden. Bevriezen betekent dat in de panden waar de bepaalde branche was gevestigd bij vaststelling van het bestemmingsplan (in geval van minisupermarkten is dit bijvoorbeeld bestemmingsplan Postcodegebied 1012, voor de toeristenwinkel het bestemmingsplan Winkeldiversiteit) deze invulling onbeperkt mag worden voortgezet, maar dat vestiging in alle andere panden verboden is.

9.Wat moeten we ons voorstellen bij branchering horeca- en winkelaanbod? Komen er meer *restricties of een uitgebreidere stop op toeristenwinkels?*
Er worden geen nieuwe verboden branches geïntroduceerd. Wel gaan we kijken hoe we kunnen sturen op branches die meer gericht zijn op Amsterdammers en mensen uit de regio.
Ditzelfde geldt voor horeca. Daarbij moet worden opgemerkt dat horecabranchering in bestemmingsplannen geen betrekking heeft op voedselwaren en/of dranken die worden aangeboden (bijvoorbeeld: pizza, pannenkoek, à la carte of visspecialiteiten, wijnbar, koffiehuis), maar op het type inrichting: fastfood/snackbar, café of restaurant. Daarbij zou een keuze kunnen worden gemaakt in welke gebieden welke horecafunctie wenselijk is

10.Welke eisen wil de gemeente stellen aan winkels als die straks een vergunning moeten hebben?
De APV vergunningplicht geeft de burgemeester de mogelijkheid om een gebied, straat, pand of branche aan te wijzen. Door een dergelijke aanwijzing worden de ondernemingen in dat gebied, in die straat, in dat pand of in die branche aan de wet Bibob getoetst. Anders dan bij bijvoorbeeld horeca, is dat bij winkels momenteel nog niet het geval.

11.Welke winkels worden straks vergunningplichtig?
Daar wordt onderzoek naar gedaan. Dit onderwerp hangt samen met ondermijning. Dus daar waar de signalen voor ondermijning sterk zijn, zullen we kijken of vergunningplicht tot de mogelijkheden

behoort.

Vastgoed

12.Hoe willen jullie sturen op vastgoed?

Deze sturing proberen we te bereiken door enerzijds met vastgoed-eigenaren in de stad samen te werken om een gezamenlijke, gedragen visie op de binnenstad te maken. Anderzijds onderzoeken we de mogelijkheid om, indien de situatie hierom vraagt, samen met partners, zoals bestaande gemeentelijke deelnemingen, vastgoed te verwerven om zo meer direct op het aanbod te kunnen sturen.

13.Wat moeten we ons voorstellen bij het benutten van de leegstandswet?

De Leegstandwet is bedoeld om onwenselijke leegstand van woningen en gebouwen tegen te gaan. De wet maakt het mogelijk dat woningen die bestemd zijn voor sloop, grondige renovatie of verkoop tijdelijk te verhuren. Dat kan voor een periode tussen minimaal zes maanden en, afhankelijk van de soort verhuring, maximaal tien jaar. De huurder heeft bij een dergelijke verhuring minder huurbescherming dan bij reguliere verhuur.

14.Waarom denkt de gemeente afspraken te kunnen maken met vastgoedeigenaren, terwijl zij zelf (in de coronacrisis) niet bereid is huurders tegemoet te komen?

Ook de gemeente neemt haar rol als vastgoed-eigenaar en treedt met huurders die moeite hebben met huurbetaling in gesprek. Op dit moment werkt de gemeente aan een maatwerk-regeling die naar verwachting in juni door het college vastgesteld zal worden.

15.Wat verwacht het college van vastgoedeigenaren? Wat heeft de gemeente hen te bieden?

De gemeente en vastgoedeigenaren hebben een gemeenschappelijk belang. Waar ondernemers vaker komen en gaan, zijn vastgoedeigenaren ook gebaat bij een mooie, diverse stad, ook op de lange termijn.

Diversiteit van retail en horeca die aantrekkelijk is voor Amsterdammers en mensen uit de regio levert op de lange termijn de vastgoedeigenaren meer zekerheid op. Door de crisis is gebleken hoe kwetsbaar een binnenstad is die voor een groot deel afhankelijk van toerisme. Alle partijen zijn dan ook gebaat bij een divers en aantrekkelijk aanbod voor haar bewoners.

16.Gaan jullie nou zelf allemaal panden opkopen? Is dat wel handig met deze crisis?

Alleen in die gevallen, waar aankoop van vastgoed (in de regel door partners van de gemeente) gewenst is om te kunnen sturen op aanbod, zal aankoop overwogen worden. Hier zijn geen besluiten over genomen. We gaan we de mogelijkheid onderzoeken. Maar we willen ook in gesprek met andere partijen die mogelijk geïnteresseerd zijn in de aankoop van vastgoed.

17.Overweegt de gemeente dan nu ook tijdens de crisis prostitutiepanden te kopen?

Een dergelijke keuze is onderdeel van het debat over de Scenario's Raamprostitutie. Daarin ligt onder meer de vraag voor of een deel van de ramen kan/moet verplaatsen. Waarbij van belang is dat er voldoende vergunde werkplekken overblijven voor sekswerkers.

@BM NB vertrouwelijk: op dit moment zit er nog geen beweging in de vastgoedmarkt van prostitutiepanden [redacted]

Winkels en horeca

18.Wat zijn gebiedsprofielen? Op welk niveau? Voorbeelden?

Bezoekers van de stad kijken niet naar het profiel per straat (of BIZ), maar op een hoger gebiedsniveau. Meerdere BIZ'en en/of straten kunnen mogelijk samen een visie ontwikkelen over welk gebied/welke buurt zij willen zijn. Bijvoorbeeld de historische binnenstad als geheel, met alle BIZ'en

en straten die in dat gebied liggen? Of het gehele Museumkwartier?

19.Waarom denken jullie dat biz'en willen meewerken met de gemeente? Zij zullen toch altijd kiezen voor het aanbod waarmee ze het meeste geld verdienen (= toeristen)?
De huidige situatie legt bloot dat het kwetsbaar kan zijn om op een paard te wedden. Het initiatief ligt bij de BIZ-zen zelf. De gemeente kan faciliteren waar gewenst.

20.Denken jullie biz'en te kunnen dwingen?
Nee. Het is een vrije markteconomie. Zolang ze zich aan de regels houden staat het de ondernemers vrij daarin te ondernemen waarin zij willen.

21.Wat voor soort initiatieven hebben jullie voor ogen om te ondersteunen? Hebben jullie voorbeelden?
Dat is nu nog wat te vroeg om te zeggen, omdat juist ook het initiatief bij bijvoorbeeld de ondernemers, bewoners en de culturele sector vandaan moet komen. Zodra de gemeente signalen ontvangt over initiatieven tot wijziging van het aanbod in een gebied, inzet op toename diversiteit, gaan we daarover uiteraard graag in gesprek met de ondernemers/ BIZ-zen.

Overig:
22.Gaat de gemeente hotels wegbestemmen? (zo nee: waarom niet?)
De gemeente is niet van plan hotels weg te bestemmen. Wel is het zo dat de gemeente geen medewerking verleent aan hotelinitiatieven in de zogenaamde nee-gebieden waar hotelinitiatieven in strijd zijn met het bestemmingsplan. De gebiedskaart die onderdeel uitmaakt van het overnachtingsbeleid wordt dit jaar aangepast. Hierover wordt gesproken met de stadsdelen. De 'nee, tenzij' gebieden worden verkleind. Mochten gebouwen als gevolg van de komende economische recessie leeg komen te staan dan zullen we transformatie naar een andere functie, bijvoorbeeld wonen, onderzoeken.

23.Geef sprekende voorbeelden bij prioriteiten
We kunnen geen wonderen verrichten door snel een aantal maatregelen uit te voeren. Wel kunnen we snel starten met deze aanpak.

- *De medewerking die we gaan verlenen aan bijvoorbeeld initiatieven van horeca ondernemers om verliezen geleden tijdens de coronacrisis een beetje goed te maken. De samenwerking daarin van ondernemers met bewoners is iets dat we als overheid aanmoedigen.*
- *Misschien niet direct zichtbaar: we zitten bovenop ondermijnende activiteiten die juist in deze crisis aan het licht komen*
- *We gaan nog voor de zomer bewoners, organisaties, ondernemers, vastgoedeigenaren, etc. opzoeken om met hen initiatieven te ontplooien.*
- *We beginnen een campagne gericht op de Amsterdammers*
- *We werken door aan de scenario's raamprostitutie.*
- *We werken door aan nieuw beleid voor coffeeshops/cannabismarkt.*
- *We maken een plan voor het aanpassen van sluitingstijden horeca waar dat gewenst is.*

24.Wat is er met de visie van [redacted] gebeurd? En met zijn plan voor een tweede toeristisch centrum op de Zuidas?
Wij herkennen ons in de op ons verzoek in 2019 door hoogleraar [redacted] opgestelde visie op de binnenstad van Amsterdam in 2040 waarin treffend "vervreemding" als het grote probleem van de binnenstad van vóór de coronacrisis wordt geanalyseerd. Sinds de crisis zijn de straten in het oude

centrum leeg en stil. Juist nu is zichtbaar hoe afhankelijk delen van de binnenstad zijn geworden van bezoekers. Dat leidt weer tot een ander soort vervreemding.
Er komt een verkenning van kansen en mogelijkheden voor de Zuidas als 'nieuwe toeristische trekker' en in het verlengde de rol en betekenis van alternatieve toeristische kerngebieden in stad en Metropool Regio Amsterdam. Dit laatste tevens met oog op de Omgevingsvisie die momenteel wordt opgesteld.

Deel 2: Scenario's raamprostitutie

Samenvatting brief Scenario's Raamprostitutie van 3 februari 2020
De brief beslaat drie onderwerpen: uitwerking zoektocht naar mogelijke nieuwe werkplekken; de relatie tussen een nieuwe locatie en de ramen op de Wallen; maatregelen voor verbetering positie sekswerkers.

Mogelijke nieuwe werkplekken
Bij nieuwe werkplekken elders zijn er basale keuzes in type, locatie, grootte en exploitatiemodel.

**Type werkplekken*
Vijf typen legale werkplekken denkbaar:
A. Raamprostitutie aan openbare weg
B. Inpandige raamprostitutie: niet aan openbare weg (vergelijkbaar met 'Haarlems hofje')
C. Prostitutiehotel: alleen internetwerving, geen inpandige ramen, zeer kleinschalige horeca
D. combinatie van prostitutiehotel én inpandige raamprostitutie, zeer kleinschalige horeca
E. Erotisch centrum: inpandige ramen en prostitutiehotel met veel horeca/ erotisch entertainment.

**deze typen werkplekken zijn getoetst aan criteria:*
a) voldoende vindbaarheid/zichtbaarheid/contact met en tussen sekswerkers mogelijk?
b) Voorkomen overlast voor de omgeving op nieuwe locatie? (meer besloten variant met weinig horeca/ ander entertainment trekt geen feesttoeristen)
c) Is een nieuwe locatie voldoende aantrekkelijk voor de verschillende soorten sekswerkers?
d) voldoende aantrekkelijk voor klanten/toeristen? **(**onderscheid tussen de 'vraag-gerichte klant', de 'beschikbaar aanbod-klant', feesttoerist, en de 'echte kijktoerist'.)

**voorlopige conclusies inzake type:* Type D en E lijken de meeste voordelen en de minste nadelen in zich te verenigen. Daarbij geldt: indien de raad de nieuwe locatie aantrekkelijk wil maken voor de kijk- en feesttoerist om deze weg te trekken van de Wallen/toerisme te spreiden, dan is erotisch centrum met veel horeca/ sekstheaters meest logisch. De overlast kan door de beperkte toegankelijkheid beter gereguleerd.

**overige basale keuzes:*
Locatie: stedelijk gebied; ver genoeg van bestaande drukke uitgaansgebieden; goed bereikbaar.
Omvang: enige omvang nodig voor significante invloed op Wallen. Voor levensvatbaarheid en beheersbaarheid/veiligheid is een minimale en maximale omvang belangrijk: daarom circa 100 werkplekken als uitgangspunt bij ontwikkeling van een alternatieve locatie.
Exploitatiemodel en rol gemeente: klassieke exploitatiemodel is meest logische keuze. Gemeente als toezichthouder en vergunningverlener. Meerdere exploitanten t.b.v. continuïteit/ voorkomen van monopolie-posities.

Relatie tussen creëren nieuwe locatie en de drukte Wallen/ Singel
- keuzes inzake nieuwe locatie van belang voor mogelijk effect op drukte Wallen/Singel.
Met name een keuze om wel/niet via veel horeca/ander erotisch entertainment ook feest- en kijktoeristen te trekken is cruciaal.
- het effect op drukte Wallen kan worden vergroot als een nieuwe locatie betekent dat (aantal) ramen Wallen/Singel zou moeten sluiten.
-voor sluiten van ramen Wallen is er een keuze tussen:
1. 'sturende overheid': via vrijwillige verplaatsing exploitanten naar nieuwe locatie OF via gedwongen sluiting van aantal ramen Wallen/Singel (hoge kosten, zie kabinet bijlage 2 bij brief);
2. marktwerking: nieuwe werkplekken elders realiseren en dan 'werking van de markt' afwachten.
- van belang bij alle keuzes dat positie sekswerkers moet verbeteren.

Relatie met aanpak binnenstad **(zie deel 1 annotatie)**
Debat over raamprostitutie Wallen/Singel hoort bij een aanpak Binnenstad: integrale visie op toekomst gehele binnenstad.
Waarbij debat raamprostitutie juist ook gaat over positieverbetering sekswerkers/tegengaan mensenhandel. In dat kader: belangrijk dat er voldoende vergunde werkplekken zijn.

Aanvullende maatregelen voor positieverbetering sekswerkers
Positieverbetering sekswerkers is cruciaal.
*Voldoende vergunde werkplekken
*Doorwerken aan aanvullende maatregelen voor het verbeteren van de positie van de sekswerker, zie brief dd 17 feb 2020 (ervanuit gaande dat t.z.t. raamprostitutie weer opent en toerisme in bepaalde mate terugkeert)
*zorgaanbod

Relatie met Project 1012/sluiting St Annenkwartier
*Debat over Raamprostitutie gaat o.a. over sluiting van ramen Wallen. **NB** Dat zou dan gaan om sluiting van ramen náást het significante aantal ramen dat al zal sluiten in 2021 vanuit staand beleid: afronding project 1012[1]. Die sluiting vanuit afronding 1012 kan **al significant effect** sorteren. Zie vraag 8 en 9 Q&A.
Tijdspad sluiting van deze ramen: 4 ramen Geldersekade per 1 juli 2020; ramen St Annekwartier: 13 ramen per 010121; 24 ramen per 010721. Overige ramen St. Annekwartier blijven open: panden [redacted].

Mogelijke vragen *aan* de Raad

1. *Wat vindt uw raad van de alternatieven Prostitutiehotel en Erotisch Centrum? Heeft de raad een voorkeur voor 1 variant om door te ontwikkelen?*
(erotisch centrum kan kijk- en feesttoeristen trekken via grootschalige horeca/sekstheaters.
Een keuze om minder/geen feesttoeristen te trekken beïnvloedt werkgelegenheid sekswerkers.)
2. Wil uw raad een directe relatie leggen tussen (het aantal) nieuwe werkplekken elders, en sluiting van (een aantal) ramen op de Wallen/Singel?
Is er dan ook commitment voor mogelijke financiële consequenties van zo'n keuze in de toekomst?
@BM Meest sturende variant (onteigening) is meest kostbaar, zie kabinet bijlage 2 bij raadsbrief. De crisis zal financiële armslag gemeente mogelijk langjarig beperken. Tegelijkertijd zorgt crisis wellicht voor beweging onder exploitanten/eigenaren (zie annotatie 'seksbranche en Corona').

Q&A Mogelijke vragen *van* de raad

A Sluiten ramen Wallen

1. **Door de coronacrisis zijn de raambedrijven en horeca nu dicht en de Wallen rustig. Dit biedt toch een prachtige kans om ze dicht te houden ook na de Coronacrisis?**

Antwoord:
De binnenstad is te afhankelijk van toerisme, daarom Aanpak Binnenstad.
Daarbij geldt wel: debat over raamprostitutie op Wallen/Singel gaat niet alleen om drukte maar juist ook om positieverbetering van sekswerkers en tegengaan mensenhandel. Vergunde werkplekken zijn belangrijk.

[1] Afronding Project 1012 is in de raadsbrief d.d. 030719 aangeduid als *o-situatie 'Voortzetting huidig beleid op de Wallen/Singel'*. Uitvoering staand beleid gaat o.b.v. raadsbesluiten van december 2015 (herijking), 2017 en 2018 (onteigening). In de herijking is o.a. besloten dat van de oorspronkelijke resterende sluitingsopgave van 83 ramen, alsnog 46 ramen open blijven (nieuw bestemmingsplan tot open blijven 46 ramen in november 2019 in raad; ook belangrijk i.v.m. drie planschadeprocedures). O.b.v. raadsbesluiten is gewerkt aan verwerving (via onteigeningsprocedure) van 37 ramen in Sint Annenkwartier en 4 ramen Gelderskade. In 2019 overeenstemming bereikt met eigenaar [redacted]

*Verder betreft het hier bedrijven met vergunningen. Zij zijn nu tijdelijk gesloten onder de noodverordening. Zodra de normale situatie herstelt dan zullen ze weer open mogen. Afhankelijk dus van hoe de 1,5 meter samenleving er uit zal zien.

2. **Mogelijke vraag: de gemeente zit in zware financiële crisis door Corona; er is toch geen geld om ramen te sluiten?**

Antwoord: Nog onduidelijk hoe we uit de Coronacrisis komen, maar we moeten wel blijven nadenken over de toekomst. Zie ook de Aanpak Binnenstad.

3. **Het sluiten van ramen is heel duur; kunnen we dat geld niet beter in handhaving stoppen voor als de toeristen weer terug zijn?**

Antwoord: Handhaving alleen biedt gezien omvang én breedte van de problematiek geen structurele oplossing. En we willen ook structurele verbetering van de positie van sekswerkers.

4. **U wil de positie van sekswerkers verbeteren. Sluiten/ verplaatsen van ramen is duur; kunnen we dat geld niet beter aan meer zorg voor sekswerkers besteden?**

Antwoord: Er kunnen meerdere oplossingsrichtingen naast elkaar nodig zijn. In elk geval zijn vindbaarheid, zichtbaarheid en langjarig contact cruciaal voor veiligheid en positie van sekswerkers. Inzet op outreachende zorg is inderdaad essentieel.

5. **Uit OIS onderzoek Drukte toeristen blijkt dat de raamprostitutie niet de hoofdreden is voor toeristen om naar Amsterdam te komen. Kunt u niet beter de Wallen afsluiten of de coffeeshops sluiten?**

Antwoord:
*Ruim 22% noemt de ramen als *(zeer) belangrijke reden* om naar Amsterdam te komen. Als een deel daarvan zou wegblijven van de Wallen bij minder ramen dan zijn dat significante aantallen.
*Een alternatief elders is ook bedoeld om bezoekers te spreiden, en kansen te bieden aan groepen sekswerkers die nu niet goed vergund terecht kunnen.
*We zijn bezig met een integrale aanpak Binnenstad, dus niet alleen raamprostitutie maar het geheel

6. **Als raamprostitutie 'feesttoeristen' trekt die overlast veroorzaken, waarom stelt u dan voor om elders een locatie met sekswerk te maken? Dan trek je toch juist meer feesttoeristen naar Amsterdam?**

Antwoord:
*Daarom heb ik u voorgelegd de keuze tussen 'prostitutiehotel met inpandige ramen' en 'erotisch centrum'. Voor de kijk-en feesttoerist is de variant 'erotisch centrum' aantrekkelijk.
*Met aan u ook de vraag of u dit wil combineren met een afname van het aantal ramen op de Wallen. Van belang daarbij is behoud van voldoende vergunde plekken, om verplaatsing naar de onvergunde sector te voorkomen.

7. **Als u maar een paar ramen op de Wallen sluit, dan bestaat het risico op concentratie van drukte bij de resterende ramen.**

Antwoord: Een oplossing kan per definitie nooit zijn om enkel wat ramen te sluiten. Altijd integraal beleid van verschillende maatregelen, zie Aanpak Binnenstad.

8. **Waarom wordt de sluiting van ramen van St Annekwartier doorgezet, terwijl we nog in debat zijn over de toekomst raamprostitutie?**

   Antwoord: Dit betreft niet een simpele keuze de uitvoering van die sluiting 'te parkeren'. Die sluiting is onderdeel van langdurig complex traject met veel juridische en financiële aspecten waarmee uw raad meermaals heeft ingestemd. Diverse panden zijn nu aangekocht door gemeente/1012Inc. Stopzetten zou enorme kapitaalvernietiging betekenen en claims geven.
   *Inderdaad kan de sluiting van die ramen in St Annekwartier ook een effect geven; dat nemen we mee in de gedachtenvorming.

B. Positie sekswerker

9. **U vindt essentieel 'de positieverbetering voor sekswerkers' en 'voorkomen van mensenhandel'. Maar raamsekswerkers vinden het juist veilig werken op de Wallen. Waarom zou je dan een alternatief elders willen maken?**

Antwoord: Bij een alternatief elders creëren we ook plekken voor degenen die niet terecht kunnen of willen op de Wallen en in een relatief kwetsbare situatie in de onvergunde sector werken.
Ook moeten sekswerkers daar kunnen profiteren van meer veiligheid, betere werkplekken, beheersing bezoekersstromen etc.

10. **U wil een beter alternatief bieden voor de raamsekswerkers op de Wallen en voor degenen die nu onvergund werken. Maar uw voorstel voor een andere locatie gaat maar over circa 100 werkplekken, dat is toch veel te weinig voor die groepen?**

Antwoord:
*alternatief voor een deel van de sekswerkers die nu onvergund werken. Met name voor transpersonen en mannen (beide relatief kwetsbaar).
*In bijv. 50 werkplekken voor internetwerving kunnen wekelijks honderden sekswerkers werken.
*Voor positieverbetering sekswerkers is ook inzet nodig vanuit het reguliere prostitutiebeleid en de aanscherping daarvan, zie brief februari. Essentieel is inzet op outreachende zorg.
*Onverstandig om direct heel veel nieuwe plekken in 1 keer te creëren: onvoldoende ervaring mee in Nederland, en ondernemers zijn dan ook terughoudend ivm onzekerheid over de markt.

[redacted]

11. **Sekswerkers zonder verblijfstitel zullen vast niet op zo'n vergunde plek mogen werken, en sekswerkers die onder dwang werken komen er mogelijk ook niet terecht. Dus voor hen wordt geen oplossing geboden?**

Antwoord: Er zijn groepen die zeer moeilijk vindbaar en zichtbaar zijn; voor hen bieden nieuwe werkplekken inderdaad geen totaaloplossing. Voor deze groepen zetten we outreachende zorg in en werken we samen met politie en justitie om mensenhandel op te sporen en te voorkomen.

12. **U moet gewoon legaal thuiswerk mogelijk maken in de APV, dan hebt u het probleem van het onvergunde circuit toch al voor een groot deel opgelost?**

Antwoord: We hebben het nu over de toekomst van de raamprostitutie.
Vergund thuiswerken is iets anders, maar daar zou ook naar kunnen worden gekeken. Als belangrijke kanttekening daarbij geldt echter dat we rekening moeten houden met onder meer de privacyregelgeving. En er zijn grote vragen over hoe de veiligheid van thuiswerkers voldoende kan worden geregeld. Dat is ook een belangrijk aandachtspunt bij het Wetsvoorstel regulering sekswerk, dus ik wil het ook in dat licht bezien.
@BM: legalisatie van thuiswerk is een belangrijk kritiekpunt van G4 op het wetsvoorstel Wrs; het wetsvoorstel biedt onvoldoende qua veiligheid via toezicht/handhaving/ outreach zorg.

13.Ingekomen vraag van Groen Links : Wat gebeurt er met de vergunde plekken in de stad wanneer er sprake zal zijn van bijv. een erotisch centrum? Bestaat de mogelijkheid dan wel voor vergund thuiswerken?" (Zorg is vooral dat thuiswerken anders in de illegaliteit verdwijnt).

Antwoord:
Voor wat betreft het aantal vergunde plekken: het debat gaat over de vraag waar de vergunde ramen het beste een plek kunnen hebben. Met als uitgangspunt dat er niet minder vergunde werkplekken komen in de stad; de vraag is wel waar we deze vergunde plekken willen hebben. Dit in verband met de positie van de sekswerker: als er geen vergunde werkplekken zijn dan is de kans groter dat men onvergund gaat werken inderdaad.
*Inzake vergund thuiswerken: zie antwoord bij vraag 12

Derde deel: seksbranche tijdens Coronacrisis

@BM Mogelijk heeft de raad vragen over de seksbranche/sekswerkers tijdens de Coronacrisis. Deze annotatie ziet op A. stand van zaken onder Noodverordening en B. zorg/hulp tijdens Corona.

Vertrouwelijk@BM[redacted])

Herstelfase onder noodverordening: Kernteam Prostitutie onderzoekt of de gesloten seksbedrijven digitaal, *niet-fysiek* sekswerk (webcams/ streamen van paaldansshows) mogen aanbieden zolang ze nog voor publiek gesloten moeten blijven. Een voorstel daarvoor komt z.s.m. in RBT; voor nu is het antwoord aan seksbedrijven dat er niets mag gelet op de noodverordening.
Toekomst na Coronacrisis: Nog onbekend hoe snel/in welke vorm toerisme zal terugkeren. De gemeente denkt na wat dit betekent voor toekomst, zie brief Visie Binnenstad. Vanuit prostitutiebeleid/ project Scenario's raamprostitutie wordt onderzocht wat de crisis kan betekenen voor de toekomst van de (raam)prostitutie in de stad; daarover komt nog een notitie. In elk geval:
- huidige verwachting is dat de seksbranche tot september dicht blijft.
- raamexploitanten betalen vaak zelf hoge huren aan de eigenaren. Programma DWS monitort op signalen van ondermijning (zoals tijdelijk opschorten huur in ruil voor machtsposities).
-Met Stadsdeel Centrum en CTW monitoring op eventueel aanbod van raampanden; misschien kansen om nieuwe posities te verwerven via bijv. [redacted]
- mogelijk willen bepaalde exploitanten/eigenaren gebruik maken van het omvallen van exploitanten/eigenaren. [redacted]

Q&A

A. Stand van zaken onder de Noodverordening

1. Mogelijke vraag: hoe gaat het met de seksbranche nu?

Antwoord

*Krachtens de Noodverordening zijn vergunde seksbedrijven gesloten (raamprostitutie, escortbedrijven, seksclubs, sekstheaters, seksbioscopen). En sekswerk met fysiek contact verboden.
*Vooralsnog houden vergunde bedrijven zich aan de sluiting.
*Er wordt wel gewerkt in onvergunde circuit, vaak via seksadvertentiewebsites. We controleren daar ook op, en bieden informatie en hulp aan sekswerkers.
De gemeente heeft zoveel mogelijk sekswerkers geïnformeerd dat sekswerk met fysiek contact verboden is en verwezen naar P&G292 voor hulp voor inkomensaanvragen, problemen met verhuurders etc.
@BM Controle op onvergunde circuit is, zoals ook buiten coronacrisis het geval, niet eenvoudig. Daarom ook landelijke aanpak OM/JenV/G4 op seksadvertentiewebsites; de websites zijn gevraagd te zorgen dat niet wordt geadverteerd voor sekswerk met fysiek contact. Insteek daarbij is om webcam-sekswerkers te ontzien, want webcamsekswerk is een goed alternatief voor fysiek sekswerk. Aanbod seksadvertenties neemt weer toe omdat sekswerkers in financiële nood komen. [redacted]

Q&A inzake zorg (samenhang met/valt onder portefeuille Zorg)

2. Mogelijke vraag: Wat doet de gemeente voor sekswerkers die niet mogen werken?

Mogelijk antwoord:

* Het rijk biedt financiële noodregelingen voor zzp-ers: bijstand en TOZO[2]. De gemeente voert die regelingen uit. Dat loopt in Amsterdam heel soepel: veel sekswerkers ontvingen zeer snel een uitkering. Positief: in Amsterdam kunnen sekswerkers die via opting-in werken (fiscale constructie) ook aanspraak maken op de bijstand; in andere gemeenten vaak niet.
*met politie, OM en zorgpartners proberen we (zoals we ook normaliter doen) sekswerkers in kwetsbare posities te bereiken
Zorg/hulp Informatiecampagne voor sekswerkers dat zij o.a. terecht kunnen bij P&G292.
Met P&G292 hulpverlening aan sekswerkers, bijv. bij aanvragen voor inkomensondersteuning; hulp bij dreigende huisuitzetting als ze de extreem hoge huren –tijdelijk- niet kunnen betalen.
*Via onder meer het Leger des Heils wordt waar mogelijk geprobeerd sekswerkers te helpen die (tijdelijk) ander werk willen doen.

3. Veel sekswerkers krijgen geen bijstand/ TOZO. Wat doet Amsterdam voor die sekswerkers? In Groningen hebben ze een extra noodfonds voor zulke sekswerkers, waarom wij niet?
Mogelijk antwoord:
*In Amsterdam hebben opting-in sekswerkers wél gewoon aanspraak op bijstand (zie ook preadvies College op motie Bij1 dd 19 mei). Opting in werkers betalen gewoon belasting.
*Ook is er hulp voor personen met een 'registratie niet ingezetenen'(RNI)-status: zij worden door P&G, Leger des Heils en Scharlakenkoord financieel en met voedselpakketten ondersteund, en met inschrijving in Nederland om aanspraak kunnen maken op inkomensvoorzieningen[3].
*Groningen doet niet meer dan Amsterdam, het is daar alleen anders geregeld; hun noodfonds doet kleine giften voor voedsel etc. aan optinginners omdat die in Groningen geen bijstand kunnen krijgen/ aan sekswerkers met RNIstatus.

@BM: In Cie AZ d.d. 9 april werd verworpen de motie 4018 (lid Ceder) tot '*ondersteuning van sekswerkers die geen aanspraak kunnen maken op voorzieningen'*. U hebt die motie ontraden als volgt: 'wij kunnen niet financieel illegale sekswerkers ondersteunen, wel ontvangen zij voedselpakketten van maatschappelijke organisaties.'
Mocht hier weer naar worden gevraagd dan is goed te weten dat er verschillende groepen sekswerkers 'illegaal werken':
a. zwartwerker-sekswerker: in principe vergelijkbaar met andere zwartwerkers. Een Nederlandse zwartwerker kan zich wenden tot reguliere uitkeringsinstantie voor reguliere bijstand (kleine kans dat ze het krijgen want men moet kunnen aantonen hoe men voorheen in het levensonderhoud heeft voorzien.
b. personen zonder verblijfstitel in Nederland: zij kunnen net als andere uitgeprocedeerden terecht bij de bedbadbrood en de andere voorzieningen voor dergelijke groepen.
NB Wel geldt dat illegaal sekswerkers nu extra kwetsbaar kunnen zijn tijdens het verbod onder de Noodverordening.

4. En waarop hebben thuiswerkers recht?
Antwoord: een groot deel heeft wel aanspraak op financiele ondersteuning maar er zijn veel verschillende situaties (bijvoorbeeld wel/ niet ingeschreven in Kvk); verwijzen naar de uitgebreide informatie die P&G292 aan sekswerkers verstrekt m.b.t. inkomensondersteuning.
[redacted]: Er is een grote groep die wél aanspraak kan maken maar dat niet durft: de *thuiswerkers* die normaliter in strijd met APV zonder vergunning 'thuiswerken'. Velen van hen (zij die legaal in Nederland zijn en zijn ingeschreven bij KvK) hebben recht op TOZO. Maar velen van hen durven geen TOZO of bijstand aan te vragen uit angst als onvergund thuiswerker te worden geregistreerd bij gemeente met als gevolg boete en uithuiszetting. De angst is vrijwel ongegrond:

[2] 'Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers'. Afhankelijk van persoonlijke situatie (inschrijving KvK, eigen vermogen etc.) heeft men aanspraak op deze regelingen.
[3] In Amsterdam circa 20 werkers met een RNI status: werken legaal in NL, ingeschreven in KvK maar niet ingeschreven als woonachtig in Nederland maar Spanje. Daardoor moeilijkheden met aanspraak op inkomensvoorzieningen.

de SBI code waaronder sekswerkers ingeschreven staan in KvK is voor 'persoonlijke dienstverlening' en daaronder valt niet alleen sekswerk maar bijvoorbeeld ook hondentrimmers (hierover ook raadsvragen van Bij1 dd 27 maart beantwoord op 7 april). Ook WPI registreert niet op 'sekswerk'. [redacted]

5. Mogelijke vraag: wat doet de gemeente voor sekswerkers die willen uitstappen of tijdelijk ander werk willen doen?
Antwoord: Amsterdam kent al diverse uitstapprogramma's (zie brieven van 2 juli en 14 oktober aan Cie AZ inzake uitstapprogramma's). Informatievoorziening daarover aan sekswerkers loopt altijd via onze zorgpartners P&G292, Leger des Heils en Scharlaken Koord. Zij ontvangen nu niet meer aanmeldingen met een structurele uitstapwens; wel meer vraag naar tijdelijk ander werk. Via de zorgpartners wordt daarin hulp geboden.

6. Mogelijke vraag: wat doet de gemeente voor de gesloten vergunde seksbedrijven?
Antwoord: Bedrijven kunnen aanspraak maken op bijstand vanuit het Rijk krachtens de regeling 'Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren COVID-19' (TOGS). De TOGS is voor ondernemers in sectoren die direct getroffen zijn door de kabinetsmaatregelen. Wie aan de voorwaarden voldoet krijgt eenmalig 4.000 euro (belastingvrij). Exploitanten komen in aanmerking voor deze regeling. De SBI code waaronder zij ingeschreven staan bij de KvK is inmiddels opgenomen in de lijst van rechthebbende sectoren.
Vertrouwelijk @BM mogelijk kunnen we binnenkort enige mogelijkheden bieden aan gesloten seksbedrijven om webcams/ live streaming te bieden